

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

MANAGEMENTUL MEDICAL AL PANCREATITELOR LA CAINE SI PISICA

Conf. univ. dr. Viorel Andronie
FMV-Spiru Haret Bucuresti

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

PANCREATITA:

INTRODUCERE

Pancreatita acuta

- Debut brusc
- Adesea reversibila dupa tratament
- Poate duce la pancreatita cronica
- Pancreatita acuta necrozanta (moarte celulara) reprezinta o afectiune ce pune in pericol viata

Pancreatita cronica

- Afectiune inflamatorie continua
- Patologie ireversibila
- Pancreatita acuta recurenta
- Insuficienta pancreatica exocrina (IPE)
- Diabet zaharat

Acuta
2/3

Cronica
1/3

- **Prezentare clinica**
  - **Diagnostic**
  - **Tratament**
  - **Prognostic**

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

PANCREATITA:

PREZENTARE CLINICA

Boala hepatica cronica – de ce?

- Reflux biliar in canalul pancreatic
- Cu precadere la pisici– de ce?
- Deoarece canalul pancreatic fuzioneaza cu cel biliar

Diabet zaharat

Afectiuni intestinale

Hiperlipidemia – de ce?

- Baltirea circulației sanguine (sindrom sludge) – ischemie pancreatică
- Eliberare de lipaza și alte enzime
- Hidroliza trigliceridelor (TG) în fluidul extracelular (ECF), prin intermediul lipazei, duce la eliberarea acizilor grași liberi (FFA)
- FFA duc la formarea de microtrombi și leagă calciul provocând daune ulterioare (saponificare)
- Eliberarea unei cantități crescute de lipaza
- Ciclu viciat al feedback-ului pozitiv

Obezitate

Hipercalcemie

Hiperadrenocorticism

Hipotiroidism

Aport crescut de grasimi – cat de mult este prea mult?

- Aport din grasimi $>50\%$ din totalul caloriilor

Rehranire dupa anorexie prelungita

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Neoplazia pancreatică

- În tratarea celui mai grav caz de pancreatită, se va exclude adenocarcinomul pancreatic

Infectioasă

- *Toxoplasma gondii*
- *Amphimerus pseudofelinus* (fascioloza hepatică felină)
- *Eurytrema procyonis* (fascioloza pancreatică felină)
- PIF (Peritonită infectioasă felină)

Medicamente

- Corticosteroizi
- Chimioterapice/imunosupresoare
  - L-asparaginaza
  - Azatioprin (Imuran)
- Estrogeni
- Altele

Toxine

- Organofosfati
- Muscaturi de scorpion
- Toxine uremice

Vaccinuri

Trauma pancreasului

- Chirurgie abdominala
- Ischemie (post-GDV(dilatatie gastrica si volvulus), anestezie, hipotensiune, soc)
- Obstructia canalului biliar

Voma grava si prelungita – de ce?

- Reflux biliar in canalul pancreatic
- Cu precadere la pisica

Caini

- Schnauzer pitic
- Ciobanesc de Shetland
- Briard
- Caini de talie mica (Yorkshire Terrier, Pudel)

Pisici

- Siameza
- Himalaya

BOLI OBISNUITE CONCURRENTE CU PRECADERE LA PISICI

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

- **Colangiohepatita**
- **Boli inflamatorii intestinale**
- **Triadita (inflamatia pancreasului, ficatului si a tractului gastrointestinal)**
- **Nefrita**
- **Lipidoza hepatica – numai la pisici**

Caini

- 95% din cainii cu pancreatita prezinta voma
- Anorexie (91%)
- Durere abdominala (58%)

Pisici

- Anorexie/pierdere in greutate – 97%
  - Numai 35% dintre pisicile cu pancreatita prezinta voma
- Deshidratare – 92%
- Constipatie

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Letargie

Icter – de ce?

Diaree – cu sau fara sange

Febra (hipotermia este mai obisnuita la pisica – 68%)

Durere abdominala, masa abdominala craniala

Pozitie ghemuit sau pozitie de rugaciune

Rata respiratorie crescuta

Leziuni necrotice la nivelul pielii sau eritem – de ce?

Ascita

POZITIA DE RUGACIUNE

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Sindromul de raspuns inflamator sistemic (SIRS)

Raspunsul inflamator sistemic poate determina:

- Boala tromboembolica
  - Tromboembolism pulmonar
- Coagulare intravasculara diseminata (DIC)
- Encefalopatie pancreatica
- Aritmie
- Acidoza metabolica
- Detresa respiratorie

PANCREATITA:

DIAGNOSTIC

DIAGNOSTIC: HEMATOLOGIC/BIOCHIMIC

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Hemoleucograma (CBC) – nespecifica

- Trombocitopenie
- Neutrofilie cu deviatie stanga
- Anemie

Biochimie

- Lipemie dupa post prelungit (trigliceride, colesterol)
  - Pot prezenta cataracta sau uveita anterioara
- Hipocalcemie – de ce?
  - Calciul consumat prin saponificarea grasimilor
- Hipoalbuminemie – de ce?
  - Inflamatie masiva, vasculita, ± septicemie

Biochimie – Caini si pisici

- Modificari nespecifice
  - Enzime hepatice crescute
  - Bilirubina crescuta – de ce?
  - Azotemie
  - Hiperglicemie (cauza sau rezultat)
  - Hipoglicemie – de ce?
  - Hipofosfatemie – de ce?
  - Hipocloremie – de ce?
  - Hipopotasiemie

Biochimie – numai la caini

- Amilaza
  - Normala la 47%
- Lipaza
  - Normala la 61%

Biochimie – numai la pisici

- Colesterol crescut (nu atat de frecvent ca trigliceridele)
- Amilaza si lipaza nu sunt relevante

Biochimia tractului digestiv – caini si pisici

- B12 poate avea nivel scazut – de ce?
  - Factorul intrinsec pancreatic este necesar pentru absorbtie
  - Boala concurenta a intestinului subtire proximal
- Folatul poate fi scazut in caz de boala intestinala distala
  - Folatul este absorbit in ileum

- **Serologia tractului digestiv – caini si pisici**
- TLI (imunoreactivitate de tip tripsina)
  - Cu specificitate inalta pentru insuficienta pancreatica exocrina (IPE)
  - Crescuta la UNII caini si UNELE pisici cu pancreatita

- Care este CEL MAI BUN test serologic pentru diagnosticarea pancreatitei??
  - cPLI (imunoreactivitatea lipazei pancreatice canine)
    - Sensibilitate 97% pentru pancreatita
    - Specificitate 82% pentru pancreatita
  - fPLI (imunoreactivitatea lipazei pancreatice feline)
  - Cu sensibilitate si specificitate mai mare pentru pancreatita, comparativ cu orice alt test hematologic sau imagistic

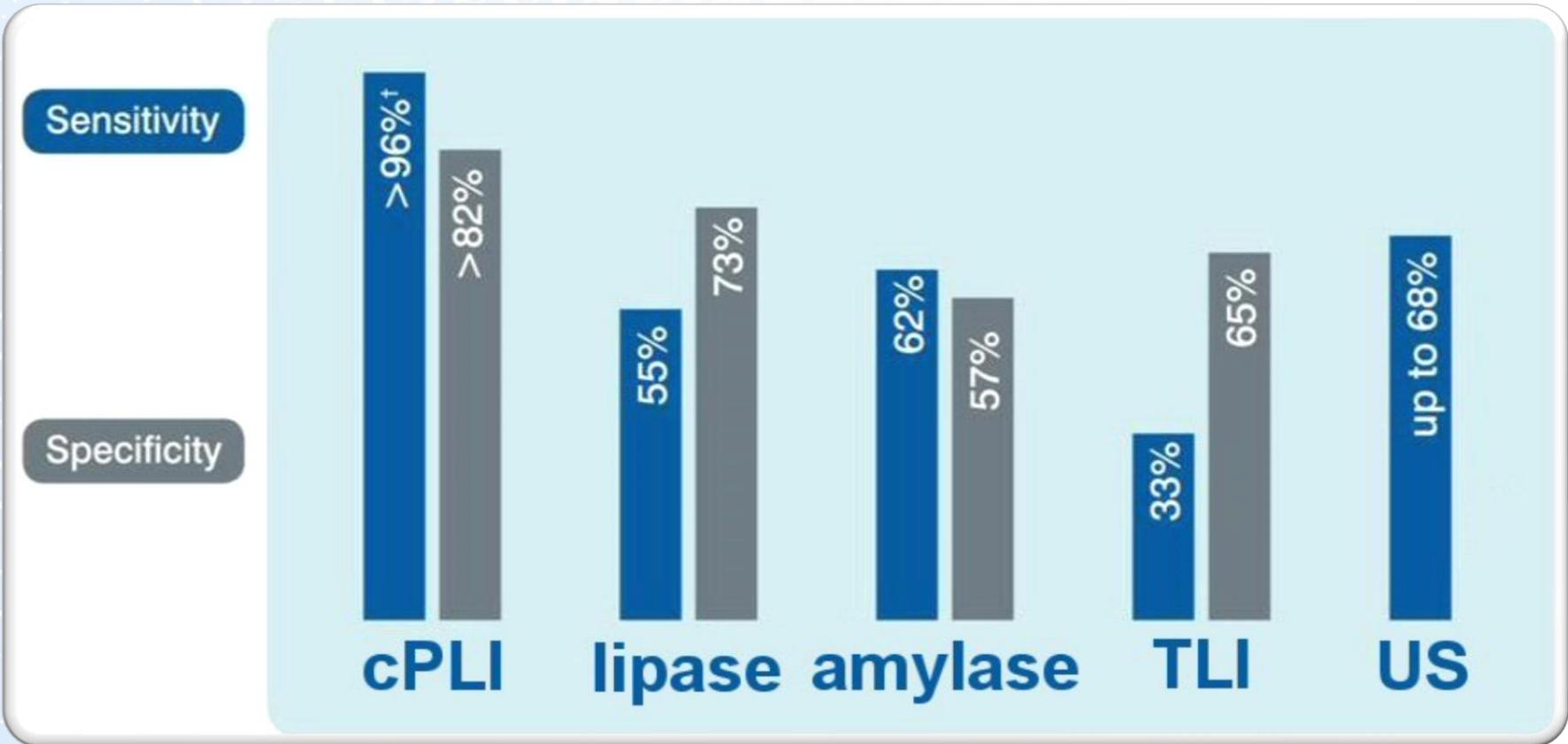
INSTRUMENTE DE DIAGNOSTIC: O COMPARATIE

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARA

Caracteristici

- 2 rezultate: normal sau anormal
- timp de citire: 10 minute
- depozitare: refrigerare
- tip de proba: ser
- citire: vizuala; semi- cantitativa
  - <200 ug/L normal
  - 200-400 ug/L limita
  - >400 ug/L pancreatita
- Corelatia cu cPLI >95%
- **96% din interpretari sunt corecte**

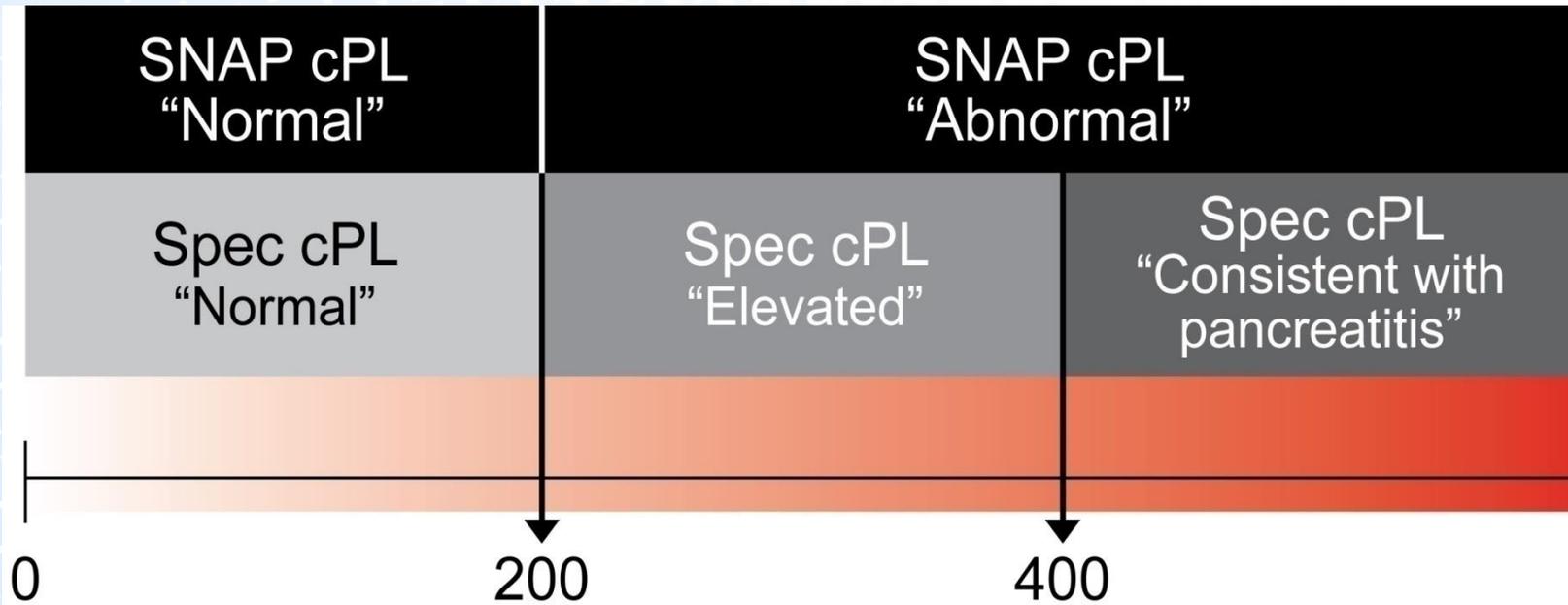
COMPARAREA VALORILOR SPEC CPL CU REZULTATELE SNAP

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

SNAP cPL Normal:

Sample spot is lighter than reference spot.

SNAP cPL Abnormal:

Sample spot is the same color or darker than reference spot.

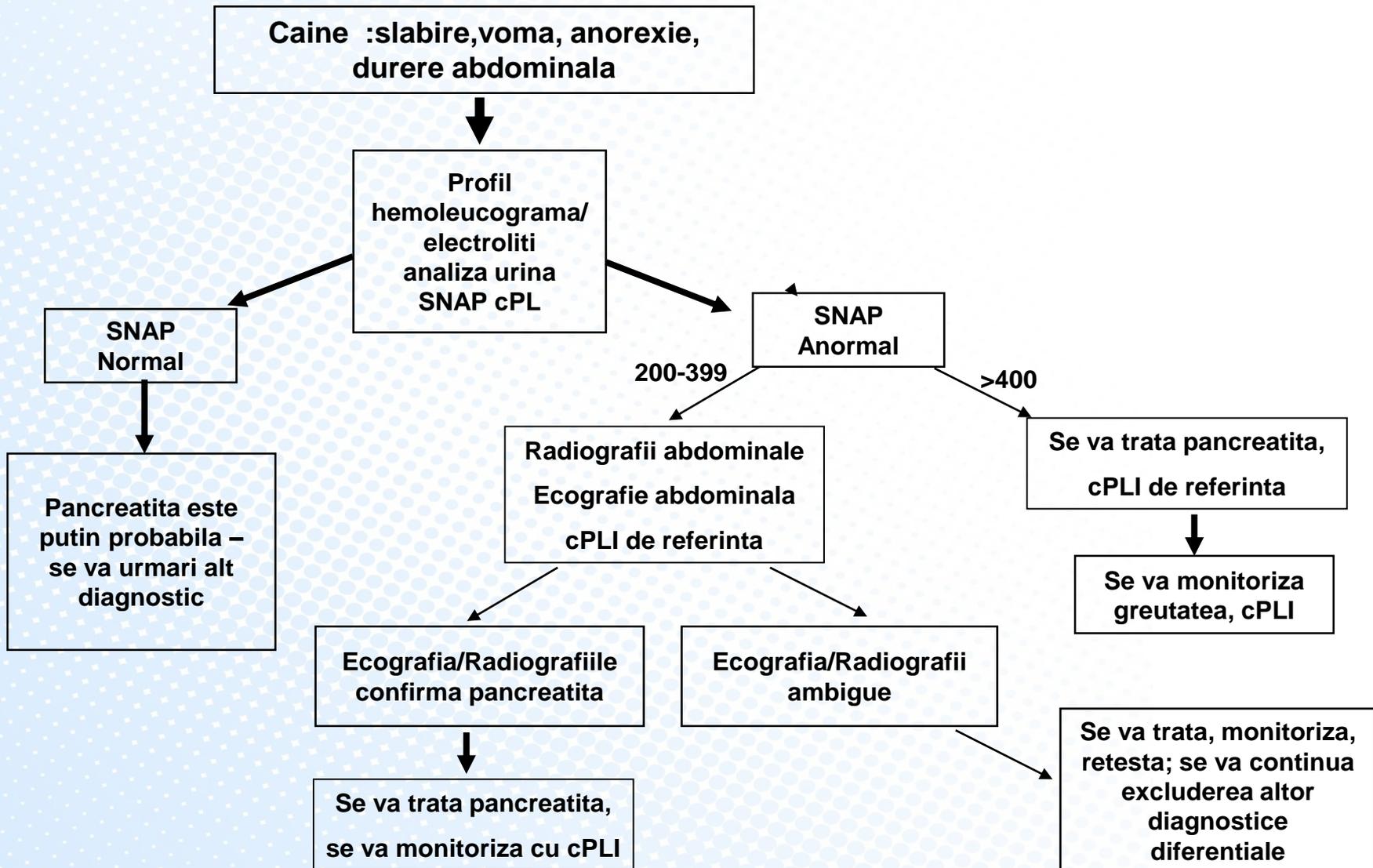
SNAP CPL PENTRU SCREENING

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Analiza urinei – nespecifică

- Corpi Cetonici
  - Se va lua in considerare diabetul cu cetoacidoza (daca este prezenta glicozuria)
  - Sau postul/infometarea prelungita
- Proteinurie tranzitorie
  - Deficiente glomerulare mediate enzigmatic

Profil de coagulare

- Trombocitopenie
  - Vasculita (mediata enzimatic)
- DIC (Coagulare intravasculara diseminata)
  - timpul de protrombina (PT), timpul partial de tromboplastina (PTT), timpul de coagulare activat (ACT)
  - **Crescut**
  - Fibrinogen-dipeptide (FDP), D-dimeri
  - **Inalt**

Profil electrolitic/gaze din sange (cel mai bine venos)

- HCO_3 , TCO_2 , pH, pCO_2
  - Scazut - acidoza metabolica
- Ce indiciu ofera pacientul pentru a fi necesara evaluarea gazelor din sange?
  - Gafait
- Potasiu
  - Scazut – de ce?
  - H^+ extracelular in schimbul K^+ intracelular
  - K^+ pierdut prin urina
  - In special o problema a diabeticilor – de ce?
  - Insulina este necesara pentru a oferi potasiu celulei in deficit

INAINTE DE TLI (IMUNOREACTIVITATEA LIPAZEI PANCREATICE), A FOST CEL MAI BUN TEST PENTRU DIAGNOSTICAREA PANCREATITEI

- Cu specificita mare, dar nu la fel de sensibil
- 60% dintre pisicile cu pancreatita se prezinta normal
- Pancreatita (> 1 cm grosime)
  - Pancreas marit
  - Hipoecogen
  - Poate prezenta leziuni cavitare
  - Acumulare de fluid in jurul pancreasului
  - Canalul pancreatic poate fi dilatat si cu traseu complicat

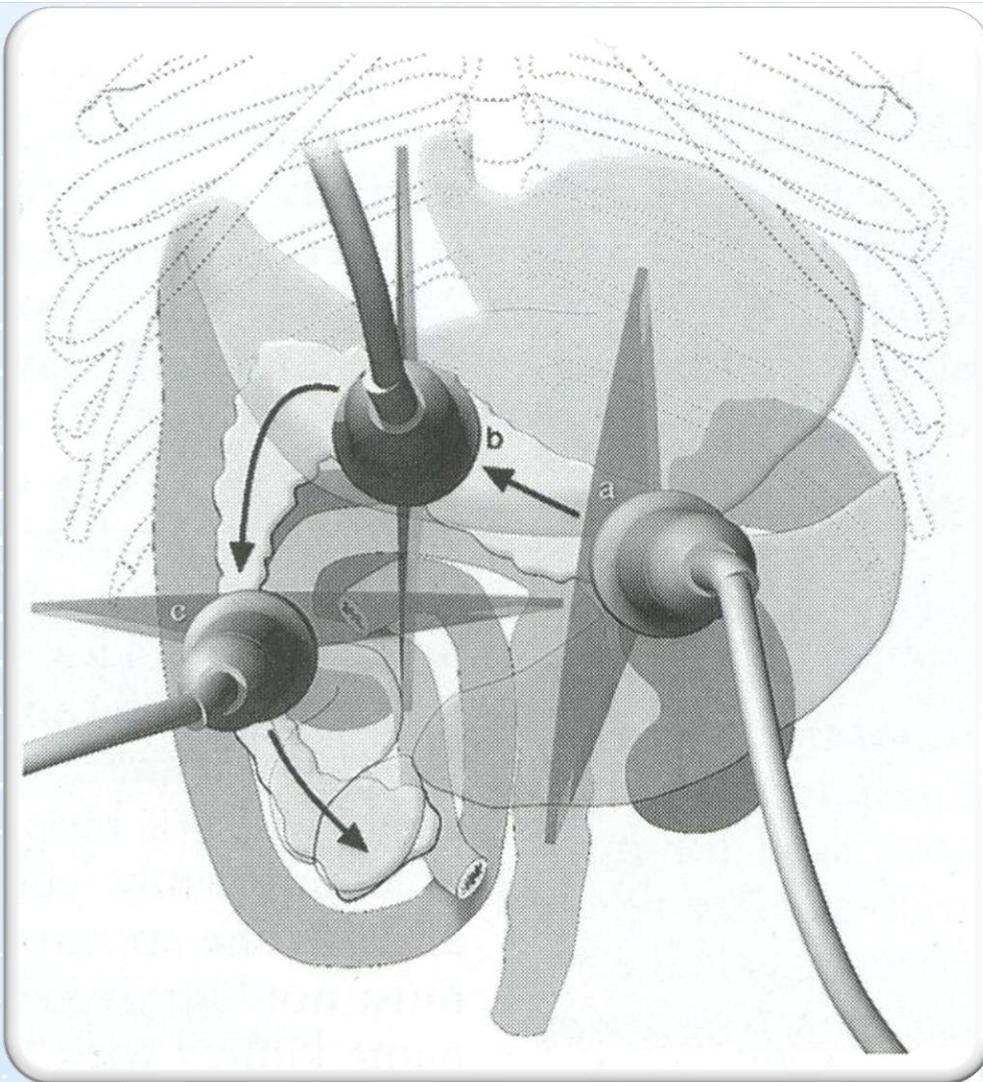
ECOGRAFIA ABDOMINALA

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

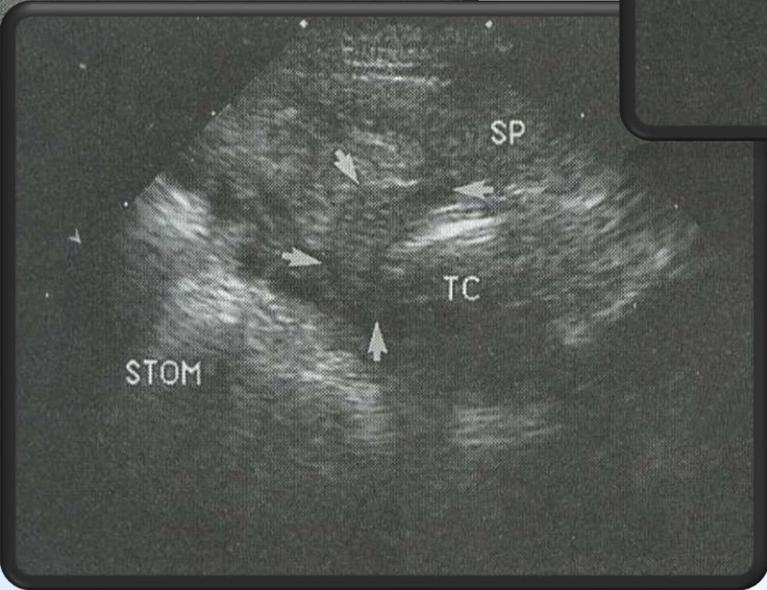
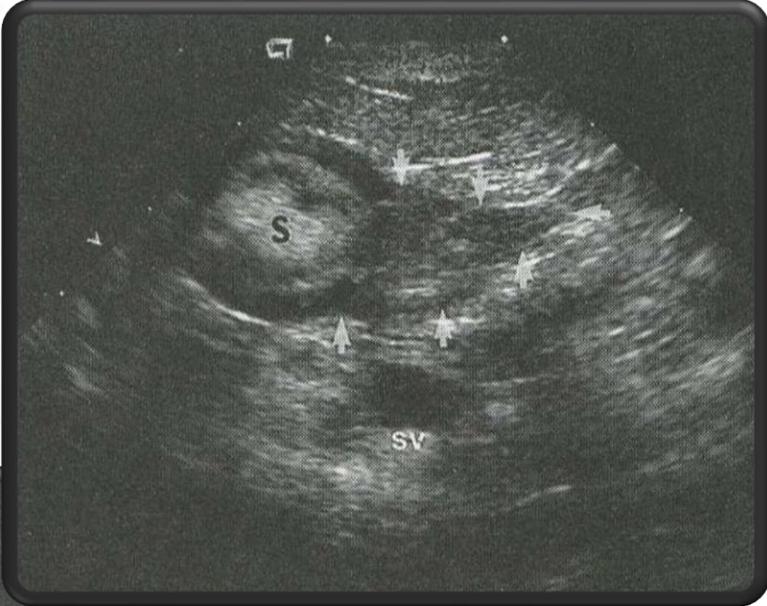
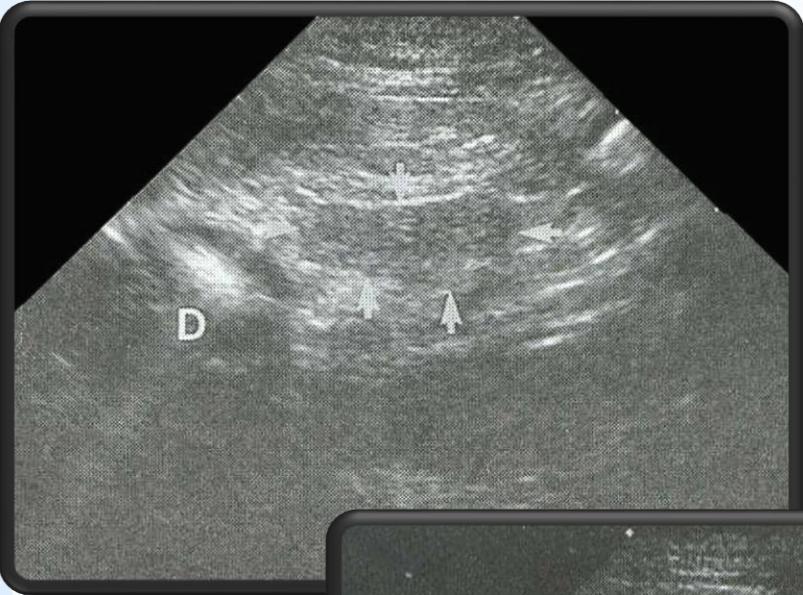
ECOGRAFIA ABDOMINALA

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

- Duoden
  - Dilatat si hipomotil (<5 unde/minut)
  - Uneori “incretit”
- Canalul biliar comun
  - Dilatat si cu traseu complicat
- Vezica biliara
  - Marita, edem al peretelui/hiperecoic, depozit cu aspect malos
- Ascita
- Grasime la nivel peripancreatic
  - Hiperecogenitate

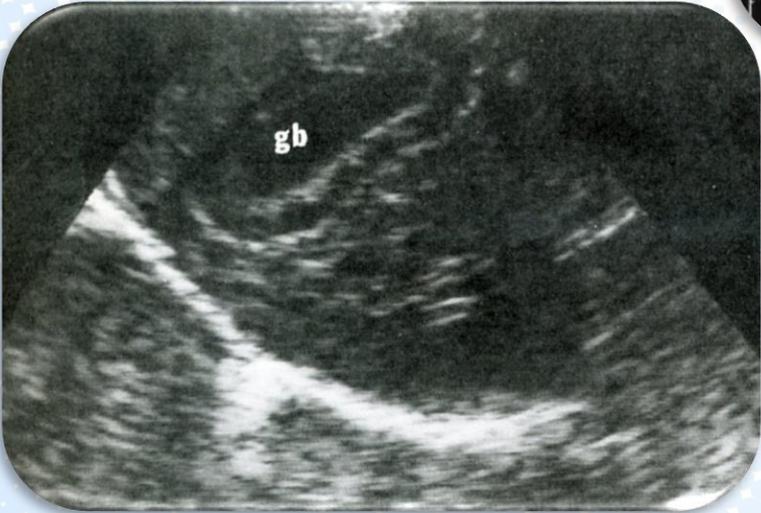
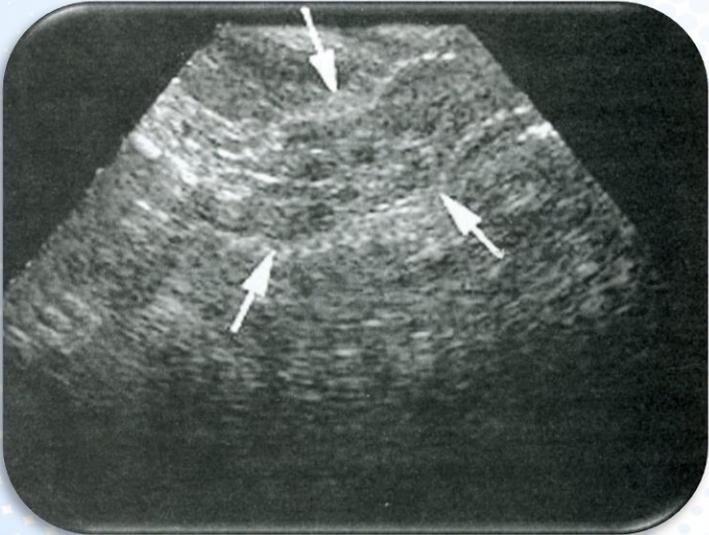
ECOGRAFIA ABDOMINALA

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Radiografiile abdominale

- Adesea normale (sensibilitate 24%)
- Ascita – generalizata sau localizata
- Peritonita – pierderea detaliului cu aspect de “sticla sparta”
- Stomac – deplasare stanga, dilatare
- Duoden – deplasare caudala si dreapta, prezenta de gaze
  - Dilatat, ingrosat, incretit
- Colon – deplasat caudal
- Calcifierea grasimilor

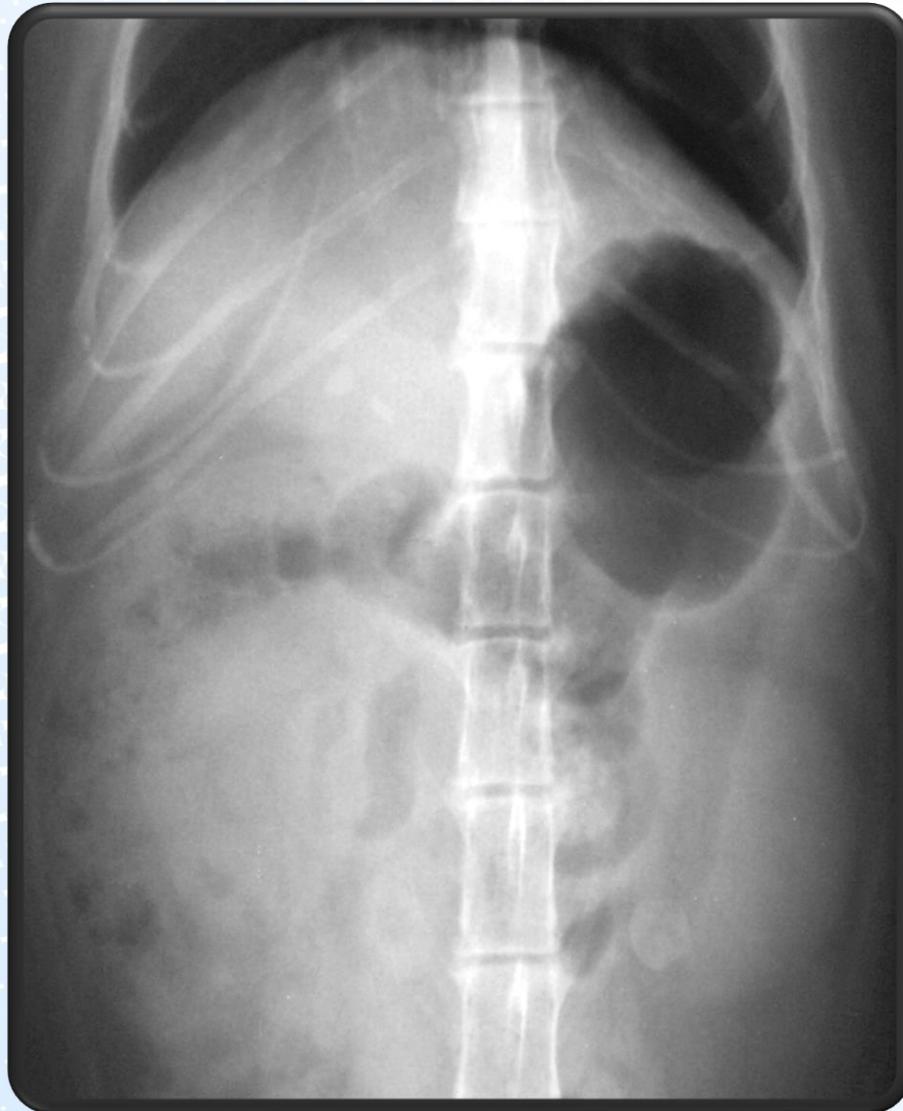
DIAGNOSTIC: RADIOGRAFIA

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

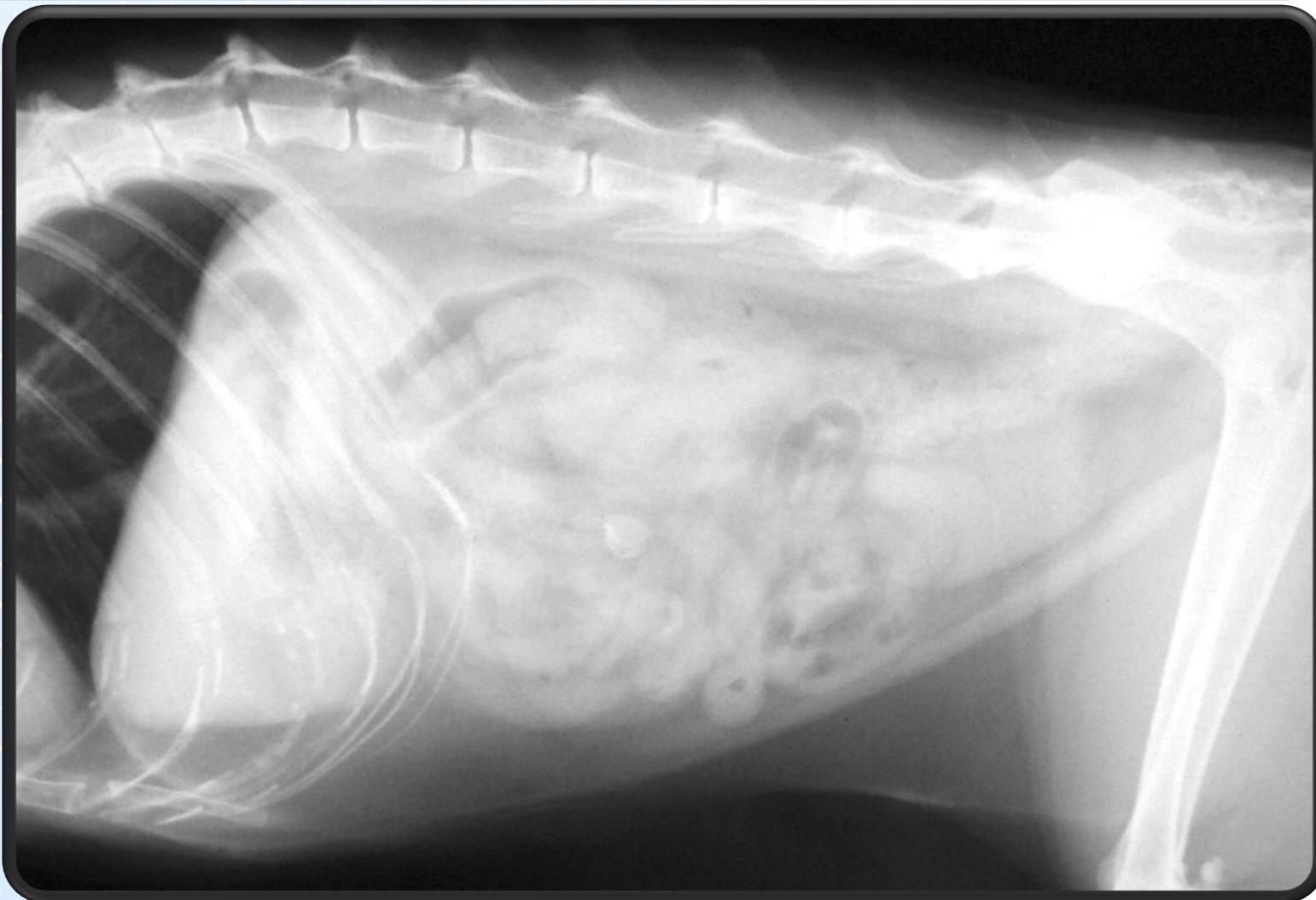
DIAGNOSTIC: RADIOGRAFIA

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

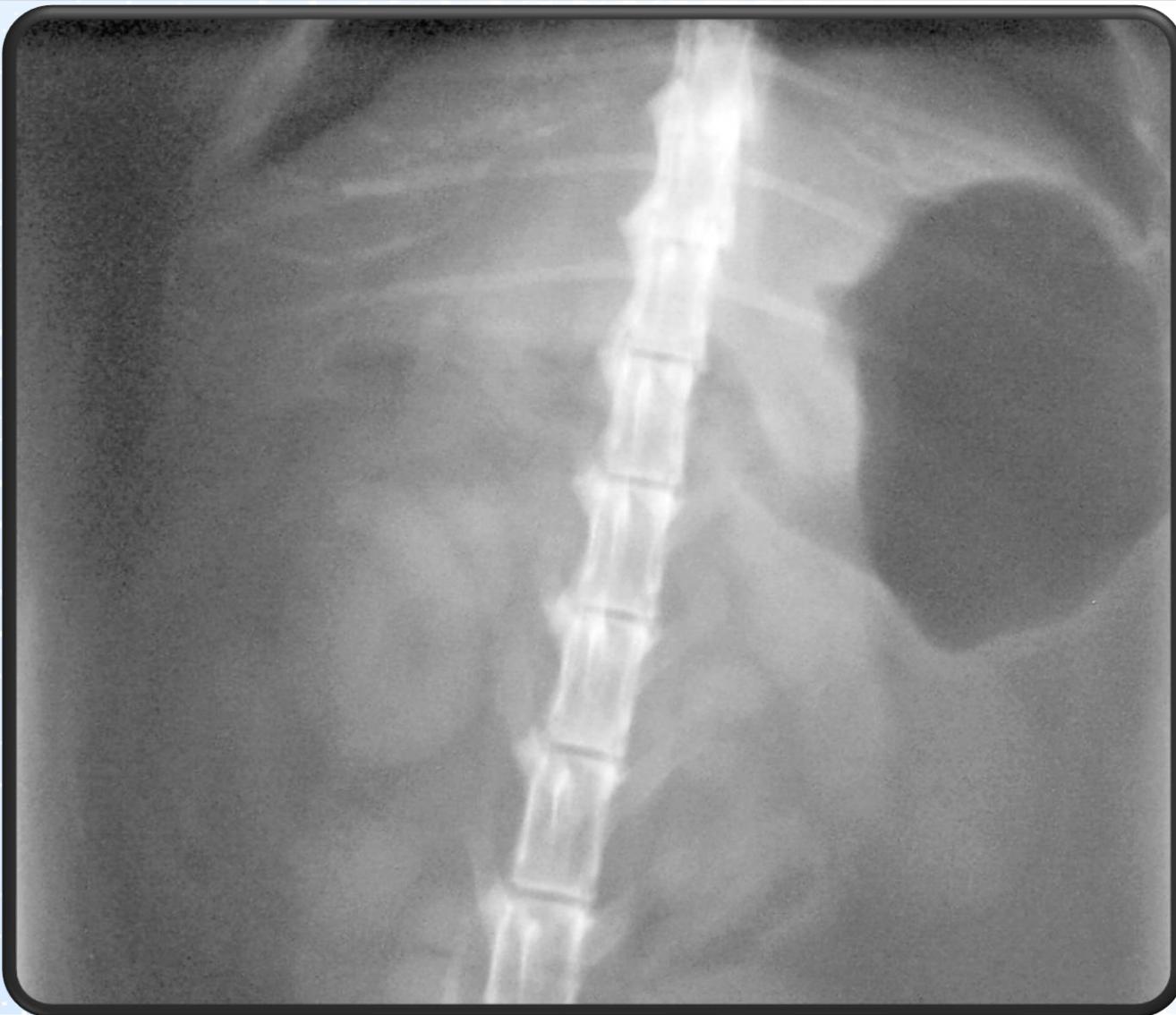
DIAGNOSTIC: RADIOGRAFIA

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

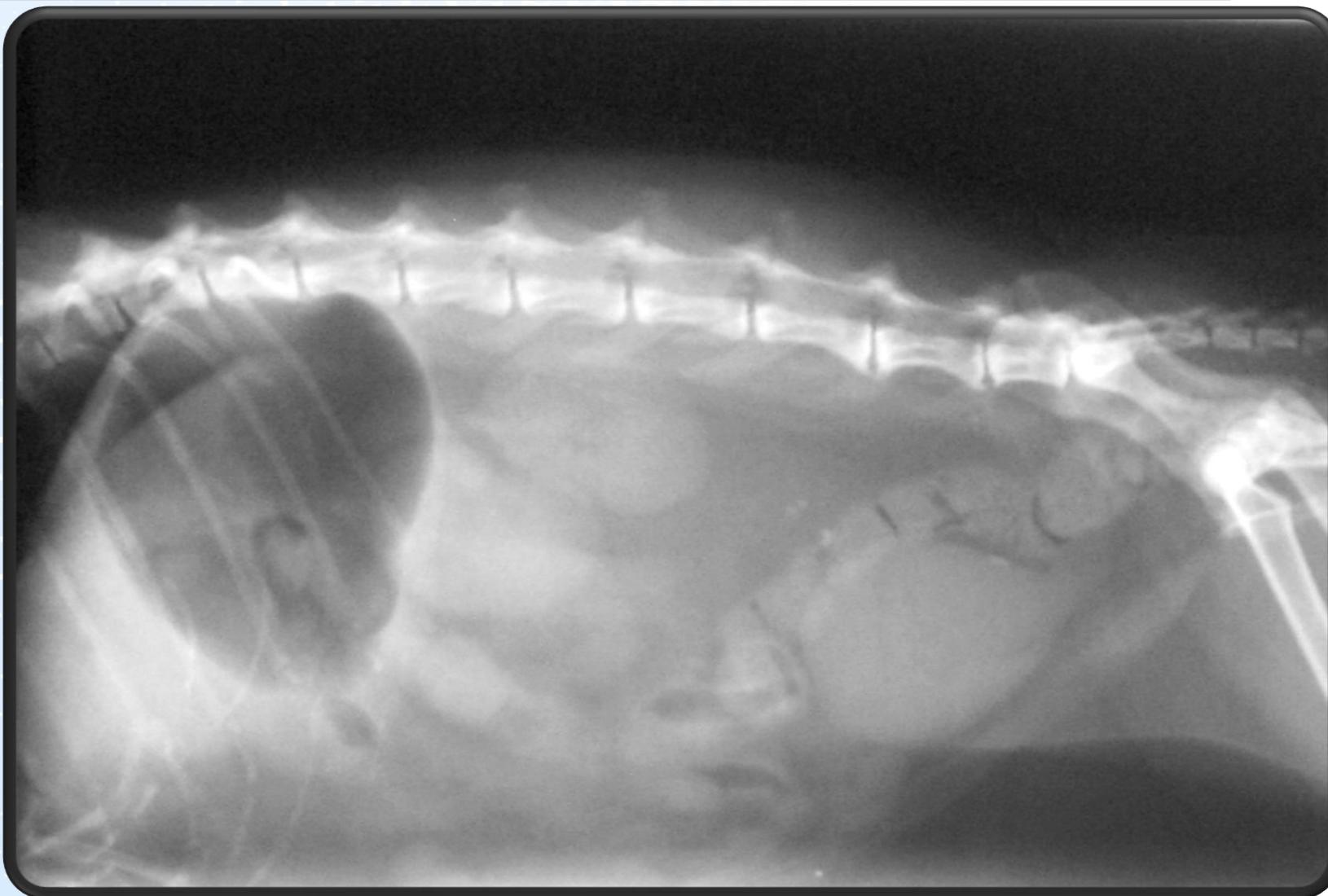
DIAGNOSTIC: RADIOGRAFIA

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Investigarea tractului digestiv superior cu ajutorul bariului

- Golirea intarziata a stomacului si a duodenului
- Incretirea peretelui duodenal
- **Radiografii toracice**
- Pot fi normale
- Efuziune pleurala
- Edem pulmonar
  - Vasculita grava
  - In cazul in care hipoalbuminemia este grava
  - 25-50% dintre pisici sufera fie de efuziune pleurala fie de ascita
- Uneori pneumonie (de tip interstitial)

DIAGNOSTIC: ABDOMINOCENTEZA TORACOCENTEZA

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

- **De obicei transudat modificat**
- **Ocazional exudativ (supurativ)**
- **Rar hemoragic**

Pancreas

- Edematos, hemoragic, prezenta abceselor, a chisturilor
- Marit daca este acut
- Foarte mic, supt, fibrotic daca este cronic
- Poate apare foarte normal la pisici

Tesutul peripancreatic

- Saponificarea grasimilor
- Inflamatie
- Aderente

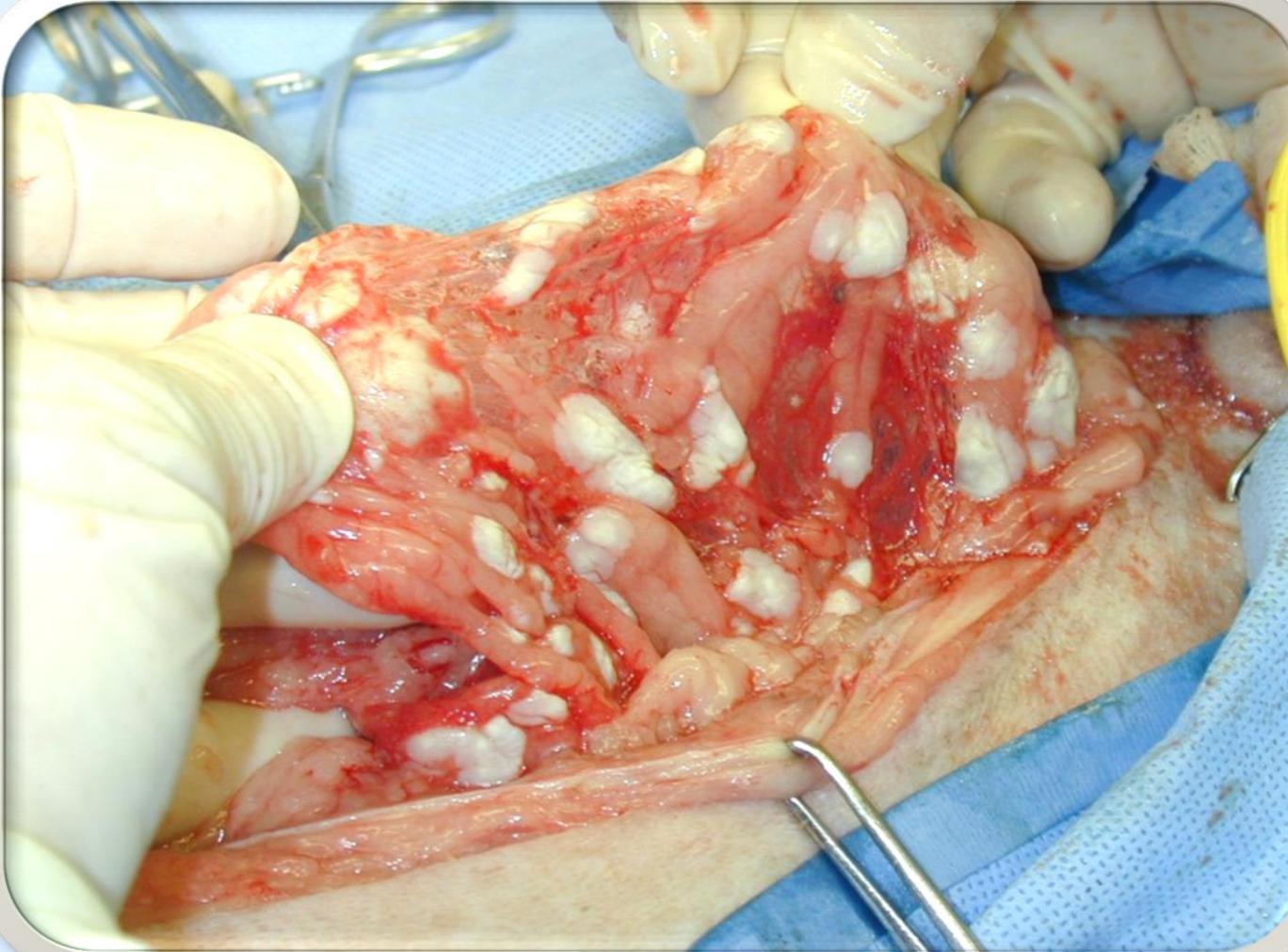
DIAGNOSTIC: LAPARATOMIE EXPLORATORIE

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

DIAGNOSTIC: LAPARATOMIE EXPLORATORIE

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Histopatologie – pancreas

- Diagnostic definitiv la pisici
  - Pancreatita cronică – fibroza, inflamatie, hiperplazie nodulara
  - Pancreatita acuta – edem, hemoragie, necroza, inflamatie
- Cateva efecte secundare dupa biopsia pancreatica la pisica

Cultura/Citologia oricarui abces

- De obicei steril (de efectuat citologia mai intai)
- Infectia bacteriana nu este foarte obisnuita la caini si pisici

PANCREATITA:

TRATAMENT

TRATAMENTUL PANCREATITEI: CAINI SI PISICI

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

TERAPII PRIMARE

- Terapia cu fluide
- Coloizi
- Antibiotice
- Analgetice
- Antioxidanti

TRATAMENTUL PANCREATITEI: CAINI SI PISICI

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Terapia cu fluide – de ce este atat de cruciala

- Necesitatea de a sprijini perfuzia pancreatica
  - Pancreatita + ischemia pancreatica = prognostic grav
- 70-90 ml/kg/zi pana cand se restabileste hranirea
  - Mai putin daca albumina este scazuta, pana cand se restabileste normalitatea coloizilor
- Suplimentarea potasiului conform unei scheme de esalonare
  - O schema de esalonare pentru animale cu acidoza grava
  - O schema de esalonare pentru animale cu continut normal de gaze sanguine venoase

Terapia cu fluide – de ce este cruciala?

- De ce animalele cu acidoza au nevoie de mai mult potasiu?
  - In starea de acidoza, exista un exces de ioni de hidrogen (H^+) in fluidul extracelular
  - Pe masura ce acidoza este corectata prin terapie, potasiul ce a parasit celulele in favoarea H^+ , revine rapid in celule
  - Acest fapt poate scadea brusc nivelul de potasiu, producand aritmii, slabiciune sau chiar paralizie respiratorie
  - Cel mai adesea vine o poarta DKA (cetoacidoza diabetica) si RTA (acidoza tubulara renala)

Terapia cu fluide – de ce este cruciala?

- Se va adauga glucoza in caz de hipoglicemie
- Se va adauga bicarbonat daca:
  - Acidoza pune viata in pericol
  - Acidoza nu va fi corectata prin tratarea altor probleme
  - Se va vedea fisa pacientului
- LRS (solutia Ringer Lactat) nu va fi de folos in caz de boala hepatica grava si va fi nevoie de alcalinizare – de ce??
  - Ficatul trebuie sa transforme lactatul in bicarbonat

Coloizii – de ce sunt cruciali

- Albumina scazuta + vasculita + terapia cu fluide = edem pulmonar
- Hetastarch 10-20 ml/kg/zi, Dextrani
- Plasma 20 ml/kg/zi, peste 2-3 ore
  - Premedicatie cu difenhidramina
  - Se poate repeta zilnic pana la restabilire
  - Se va trata de asemenea DIC
  - Asigura antiproteaza si alfa-macroglobuline
- Sange integral daca este semnificativ anemic (hemoliza)

Antibiotice – controversate

- Rata crescuta de supravietuire la oamenii cu pancreatita, tratati cu antibiotice
- Dar pancreatita bacteriana este mult mai putin obisnuita la caini si pisici
- Trebuie prevenita infectia sistemica survenita ca urmare a translocatiei bacteriene de la nivel intestinal
- Se va trata infectia simultana, desigur infectia tractului urinar (UTI*)
  - Penicilline (de evitat Clavamox – produce voma)
  - Cefalosporine
  - Doar Quinolonele ca tratament singular, nu reprezinta cea mai buna alegere

TRATAMENTUL PANCREATITEI: CAINI SI PISICI

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

Analgezia – ACEASTA ESTE O BOALA DUREROASA

- Butorfanol (1 mg/5 kg la 2-4 ore, la nevoie, pentru durere)
- Buprenorfina (0,015 mg/kg la 6-12 ore)
- Palmitoiletanolamida (Alevica)
- Pur-agonistii de opiacee – exista probleme ascunse?
  - Oximorfona
  - Morfina
  - Hidromorfona
  - Meperidina*
  - Fentanil injectabil sau plasure
- Lidocaina sau bupivocaina intraperitoneal
- Atentie la medicatia antiinflamatorie non-steroidiana (NSAIDs) – de ce?

Antioxidanti

- Armurariu
- S-adenosilmetionina
- Vitamina E/seleniu

Distrugerea radicalilor liberi este agresiva in pancreatita.

Persoanele cu pancreatita recurenta au mai putine episoade de revenire daca li se administreaza zilnic antioxidanti.

TERAPII SECUNDARE – dupa cum este indicat

- Heparina
  - Eficacitate indoielnică la pisici
  - Se crede că reprezintă terapie primară pentru câini – de ce?
    - Chiar dacă animalele nu prezintă DIC (coagulare intravasculară diseminată), sângele este hipercoagulabil
    - Poate favoriza microcirculația pancreatică
    - A preveni un tromboembolism este mai bine decât a-l trata

TERAPII SECUNDARE – dupa cum este indicat

- Antiemetice – au fost controversate
  - Categoric fac ca pacientul sa se simta mai bine
  - Pot preveni moartea prin cresterea tensiunii vagale
  - Unele pot sa nu fie de folos nereusind sa opreasca voma
  - Revenire timpurie la hranire
  - Noi le folosim si sunt recomandate in mod curent

TERAPII SECUNDARE – dupa cum este indicat

- Antiemetice - controversate
  - Metoclopramid, Cisaprid
  - Ondansetron (Zofran), dolasetron (Anzemet) – antagonisti ai 5HT₃ – 0,3-0,6 mg/kg (o data pe zi, pana la de doua ori pe zi)
  - Maropitant (Cerenia) – antagonistul receptorului pentru neurokinina-1 – 1 mg/kg o data pe zi
  - Atentie la fenotiazine – de ce?
    - Trebuie evitata hipotensiunea

TERAPII SECUNDARE – dupa cum este indicat

- Vitaminele B (in special B12)
- Blocanti ai H₂/blocanti ai pompei de H⁺,
sucralfat/bariu
  - Daca este prezent sange in fecale sau voma
  - Pot preveni esofagita de reflux daca voma este grava
  - Famotidina, Ranitidina, Cimetidina, (omeprazol)
  - Exista unele dovezi ca cimetidina si ranitidina pot agrava pancreatita la oameni

TERAPII SECUNDARE – dupa cum este indicat

- Se va trata hiperlipidemia
  - Fisa pacientului
  - Hiperlipidemia predispune la pancreatita
- Calciu
  - Terapie rar necesara
  - Numai daca exista semne clinice si nivelul calciului este $< 6,5$ mg/dl
- Bicarbonat
  - Unele pisici cu pancreatita cronica grava necesita administrarea orala pe termen lung a HCO_3

TERAPII SECUNDARE – dupa cum este indicat

- Chirurgie/laparoscopie
  - Biopsie in scop diagnostic pentru punerea in evidenta a neoplaziei la caini si pisici
  - Biopsie in scop diagnostic pentru evidentierea pancreatitei la pisici
  - Debridare
  - Restabilirea fluxului biliar (stent)
  - Se vor trata abcesele sau pseudochisturile ce reapar dupa drenajul ghidat ecografic (US)

TERAPII SECUNDARE – dupa cum este indicat

- Antihelmintice
  - In cazurile rare de fascioloza hepatica sau pancreatica la pisici
  - Fenbendazol
  - Praziquantel (doze mari prescrise)

TERAPII CONTROVERSATE

- Dopamina in perfuzie continua (CRI)
  - Efect protector atunci cand se administreaza la pisici cu pancreatita experimentală in decurs de 12 ore
  - Fara efect dupa 12 ore
  - Poate produce vomă, greață, convulsii la pisici
- Dializa peritoneala
  - Pentru a indeparta substantele chimice iritante din abdomen
  - In caz de ascita (in special exudativa)

TERAPII CONTROVERSATE

- Enzime pancreatice administrate pe cale orala
  - Raportate a reduce durerea la oamenii cu pancreatita
  - Mai puțin probabil a fi eficiente la caini deoarece nu au feedback negativ pentru proteaza
  - S-au observat si efecte benefice clinice la cainii la care se acuzau dureri asociate pancreatitei cronice

Monitorizarea pacientului

- TPR (temperatura, puls, respiratie), tensiunea arteriala, de doua, sau de mai multe ori pe zi
  - Temperatura scazuta indica mari probleme
  - Puseurile de febra mare pot indica infectie
  - Rata cardiaca crescuta??
    - Durere
    - Hipovolemie (necesita mai multe fluide)
  - Rata respiratorie crescuta??
    - Durere
    - Edem pulmonar, efuziune pleurala, pneumonie
    - Acidoza

Monitorizarea pacientului

- **Electroliti/gaze sanguine, lactat**
  - o data pe zi - de doua ori pe zi, atunci cand starea este critica
  - o data la doua zile, cand este stabila
- **Cantarire** - evaluarea greutatii corporale de doua ori pe zi, atunci cand exista ingrijorare asupra functiei renale
  - De ce?
  - Cresterea greutatii corporale cu 10% reprezinta primul semn al retentiei de fluide
  - Depistata timpuriu, se poate preveni edemul pulmonar si pacientul are mai mult timp pentru a incepe sa produca urina

Monitorizarea pacientului

- **HCT (hematocritul)**
  - o data pe zi, daca este stabil
  - de doua ori pe zi, daca nivelul fosforului este scazut, in special in caz de cetoacidoza diabetica
- **Albumina**
  - zilnic daca este $<1,5$
  - o data la doua zile daca este $>2,0$ - atata timp cat se afla sub terapie cu fluide
- **Monitorizarea DIC (coagulare intravasculara diseminata)**
  - **Trombocite**
  - Daca scad, se vor evalua PT (timpul de protrombina), PTT (timpul partial de tromboplastina activat), FDP (fibrinogen dipeptide) /D-dimeri)
  - Nu este necesar a evalua BMBT(timpul de sangerare al mucoasei bucale)

Monitorizarea pacientului

- **Glucoza**
  - La fiecare 2 ore cand este instabil
  - Insulina se va administra NUMAI atunci cand este necesar
  - Glucoza poate inregistra valori foarte neregulate in DKA (cetoacidoza diabetica)
  - Cand este suficient de stabil, se poate evalua la 2 ore in timpul zilei si nu peste noapte
  - Daca TREBUIE sa verificati la fata locului, atunci evaluati la 6 ore dupa administrarea insulinei (glucoza scazuta)
  - Valoarea minima a insulinei este mult mai importanta decat valoarea maxima, in decizia asupra dozajului

Monitorizarea pacientului

- Cetonele din urina daca este diabetic – zilnic pana se stabilizeaza
- cPLI sau fPLI (imunorectivitatea lipazei pancreatice canine sau imunorectivitatea lipazei pancreatice feline)
  - Pe termen lung, se monitorizeaza evolutia spre vindecare a pancreatitei si este nevoie de terapie dietetica in mod continuu si suplimentare cu antioxidante
- Ecografie abdominala
  - Pentru a urmari rezolutia abceselor sau chisturilor pancreatice

Glucocorticoizii sunt contraindicati

Nu se va administra nimic pe cale orala

- Apa se va administra numai dupa ce voma a incetat de 24 ore
- Hrana si apa ad libitum se vor administra numai dupa ce voma a incetat
  - 2-3 mese foarte mici in prima zi (2 lingurite pana la 2 linguri)
- In urmatoarele 3-5 zile se va spori treptat portia de hrana pana se ajunge la portia normala
- Daca apare voma, se va relua procedura de la capat
- Se vor folosi antiemetice pentru alimentatia din stadiile incipiente

Nutritie

- Continut scazut lipidic– de ce?
  - <15-20% din calorii
- Continut scazut in fibre, la inceput – de ce?
  - Ulterior se poate creste continutul in fibre
- Continut scazut proteic – de ce?
  - <25% din calorii
- Carbohidratii stimuleaza amilaza, care are prea putin de-a face cu patologia pancreatitei

Nutritie

- Diete comerciale adecvate
  - Alegeti conserve si hrana uscata Canine Sensitive Formula
- Hrana preparata in casa
  - Branza de vaci grasime 0% si orezul alb sunt ideale
  - Piept de curcan (fara piele) si cartofi

Nutritie

- Monomerică (alimente elementare)
  - Alimente solubile în lichid în forma lor nutrițională cea mai simplă
  - Teoretic ar trebui să stimuleze minim pancreasul
  - Trebuie să se adauge glutamina pentru a ajuta refacerea enterocitelor de pe urma atrofiei de neîntreținere
  - Pot produce diaree, deoarece multe sunt hiperosmotice

- **Regula 3-5-7**
  - 3 zile fara hrana si va trebui formulat un plan nutritional
  - Niciodata pacientul nu trebuie sa posteasca mai mult de 5 zile
  - 7 zile fara hrana - implicatii grave
- **Dupa refacere**
  - 2 saptamani sau mai mult dupa refacere, se poate trece la dieta cu continut scazut in grasimi si crescut in fibre (se vor utiliza cPLI, fPLI)
  - Eventual poate fi necesara, sau nu, intoarcerea la dieta de tip intretinere (se vor utiliza cPLI, fPLI)

Nutritie

- Alimente adecvate pe termen lung, cu continut scazut in grasimi si crescut in fibre
  - Conserve si hrana uscata Canine High Fiber
  - Cainii cu nivel persistent ridicat al trigliceridelor trebuie probabil sa ramana la acest tip de dieta

Glucocorticoizii

- Sunt indicați în pancreatita felină – de ce?
  - Controlul simultan al IBD (bolilor inflamatorii intestinale) și al colangiohepatitei va elimina predispoziția pentru pancreatita
  - Poate fi mediata imun per se la pisici
- Prednison 2 mg/kg/zi
- Dexametazona 0,1 mg/kg la două zile
- Se va reduce la cea mai mică doză eficientă după 2-4 luni, în urma răspunsului clinic

Nutritie – HRANIRE!!!

- Se va amplasa sonda de hranire ASAP – de ce?
  - Pancreatita + ficat gras = dezastru
- Mai intai se va amplasa sonda de hranire esofagiana
- Se va amplasa o sonda de gastrostomie daca sonda esofagiana nu poate fi mentinuta datorita vomei necontrolabile
- De ce nu se amplaseaza imediat sonda de gastrostomie?
  - 10-25% se desprind chiar daca sunt amplasate corect
  - Poate apare perforatia gastrica

Nutritie

- Dacă vomă devine greu de controlat:
  - Se va administra o dieta lichida prin picurare, daca bolul de hrana nu este tolerat
  - Se va incerca administrarea de maropitant, odansentron, metoclopramid
  - Daca toate acestea dau gres, se va lua in considerare o sonda de jejunostomie
- Amplasarea sondelor de hranire
- Instructiuni pentru sondele de hranire
- Diete pentru hranire cu ajutorul sondei

Nutritie

- Ca de obicei, pisicile prefera o dieta inalt proteica si cu continut scazut de carbohidrati (in special cele diabetice)
  - Nu este nevoie sa va faceti griji cu privire la continutul de grasimi in cazul pisicilor
  - Exista doar o singura dieta uscata cu continut proteic $>45\%$ si $<8\%$ carbohidrati
    - Innova EVO (California Naturals)
    - Purina DM si Hills Prescription Diet M/D contin 15% carbohidrati (proteina este adecvata)
    - Studiile de piata efectuate pentru DM si M/D au fost facute pe conserve
  - Continut nutritional al conservelor pentru pisica
  - Calcul procentual caloric

Nutritie

- Se pot folosi stimulanti ai apetitului
  - Ciproheptadina 2 mg/pisica per os, de doua ori pe zi, cu 30 min inainte de hranire
  - Mirtazipin 3-4 mg/pisica de doua ori pe saptamana
  - Diazepamul este riscant daca exista o boala hepatica concurenta

PANCREATITA:

PROGNOSTIC

Caini – variabil

- Favorabil dacă raspund la terapia pe termen scurt
- Rezervat în cazul pancreatitei grave
- Mai bun în cazul cainilor slabi decât în cazul celor supraponderali – de ce?
  - Mai puțină necroză a grasimilor la care trebuie făcută față
- Raspunsul clinic este probabil cel mai bun pentru predicție
- Este posibilă refacerea 100%
- Unii caini sunt predispuși la episoade repetate

Pisici - variabil

- Tendinta de a raspunde mai greu decat cainii
- Unele pisici pot incepe sa se hraneasca in decurs de cateva zile
- Unele trebuie hranite cu ajutorul sondei timp de luni de zile
- Agravant daca exista lipidoza hepatica concurenta
- Agravant daca pancreatita este supurativa, fata de cea mononucleara
- Pisicile ce s-au imbolnavit odata tind sa recidiveze
- Proprietarii trebuie sa invete sa depisteze din timp boala si sa intervina

Asociat prognosticului rezervat se evidenziază:

- Socul
- Oliguria
- Icterul
- Hipocalcemia
- Hipoglicemia
- Hipoproteinemia
- Acidoza
- Scaderea hematocritului

Asociat prognosticului rezervat se evidenziază:

- Trombocitopenie
- DIC (coagulare intravasculara diseminata)

COLEGIUL MEDICILOR
VETERINARI DIN ROMÂNIA

PERFECTIONAREA
RESURSELOR UMANE
DIN MEDICINA
VETERINARĂ

VA MULTUMESC!

